

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพัฒนา (Developmental study) เพื่อพัฒนากระบวนการการจำหน่ายโดยการประยุกต์แนวคิดลิ้น ตามกรอบแนวคิดของวอแมก และโจนส์ ระยะเวลาการศึกษา เดือน มกราคม ถึงธันวาคม พ.ศ. 2557 ผู้ศึกษานำเสนอผล การศึกษาตามลำดับ ดังนี้

ส่วนที่ 1 กระบวนการจำหน่ายผู้ป่วยโดยการประยุกต์ใช้แนวคิดลิ้นในหอผู้ป่วยพิเศษ โรงพยาบาล ลำพูน

ส่วนที่ 2 เปรียบเทียบระยะเวลาในกระบวนการจำหน่ายผู้ป่วยในหอผู้ป่วยพิเศษ โรงพยาบาล ลำพูนก่อนและหลังการพัฒนาโดยใช้แนวคิดลิ้น

ส่วนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในกระบวนการการจำหน่ายผู้ป่วยที่พัฒนาขึ้นตามแนวคิดลิ้น

ส่วนที่ 1 กระบวนการการจำหน่ายผู้ป่วยโดยประยุกต์แนวคิดลิ้นในหอผู้ป่วยพิเศษ โรงพยาบาลลำพูน

ผลการศึกษาได้กระบวนการการจำหน่ายผู้ป่วยในหอผู้ป่วยพิเศษ โรงพยาบาลลำพูนรูปแบบใหม่ ดังแสดงในภาพที่ 4-1 และเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับกระบวนการการจำหน่ายผู้ป่วยก่อนการพัฒนา พบว่ากระบวนการหลักยังคงประกอบด้วย 4 กระบวนการหลัก แต่กิจกรรมย่อยลดลงจาก 20 กิจกรรม เป็น 15 กิจกรรมดังแสดงในตารางที่ 4-1 ทั้งนี้เป็นเพราะมีการตัดกิจกรรมที่ไม่มีคุณค่าและไม่จำเป็น ต้องทำ มีการปรับปรุงกระบวนการและจัดลำดับใหม่บางกิจกรรมและบางกิจกรรมก็ยังคงไว้เพื่อความ ชัดเจนในการนำไปปฏิบัติ

หมายเหตุ: RN 1

หมายถึง พยาบาลหัวหน้าเวร

RN 2

หมายถึง พยาบาลที่ทำหน้าที่ให้ยาฉีด ยากินและทำ Treatment ทั่วไป

NA(Nurse Aide)

หมายถึง พนักงานช่วยเหลือผู้ป่วย

ภาพที่ 4-1. แผนภาพการไหล (Flow diagram) ของกระบวนการการจำหน่ายผู้ป่วย (หลังการพัฒนา) หอผู้ป่วยพิเศษ โรงพยาบาลลำพูน

ตารางที่ 4-1

เปรียบเทียบกิจกรรมย่อยของกระบวนการการจำหน่ายผู้ป่วยในหอผู้ป่วยพิเศษ โรงพยาบาลลำพูน ก่อนและหลังการพัฒนา

กิจกรรมหลัก	กิจกรรมย่อยก่อนการพัฒนา	กิจกรรมย่อยหลังการพัฒนา
1. การรับคำสั่งการจำหน่าย	1.1 RN.1 ตรวจเช็คแผนการรักษาของแพทย์ 1.2 การรอกัดลอกคำสั่งการจำหน่าย 1.3 RN.1 ลงลายมือชื่อเพื่อรับคำสั่งการจำหน่าย และคัดลอกคำสั่งการจำหน่ายลงในคาร์เด็กซ์ 1.4 RN.1 แฟกซ์คำสั่งการจำหน่ายไปยังห้องจ่ายยา 1.5 RN.1 ตรวจเช็คความสมบูรณ์ของเอกสารในการจำหน่ายผู้ป่วย และพิมพ์ใบนัดผู้ป่วย	1.1 RN 1 ตรวจเช็คแผนการรักษาของแพทย์ - 1.2 RN 1 ลงลายมือชื่อเพื่อรับคำสั่งการจำหน่าย และ ดึงแผ่น copy order ออก 1.3 RN 1 แฟกซ์คำสั่งการจำหน่ายไปยังห้องจ่ายยา 1.4 RN 1 ตรวจเช็คความสมบูรณ์ของเอกสารในการจำหน่ายผู้ป่วย และพิมพ์ใบนัดผู้ป่วย
2. การชำระค่ารักษาพยาบาล	2.1 การรอกการคิดค่ารักษา 2.2 NA คิดค่ารักษาพยาบาลและค่าห้องในระบบคอมพิวเตอร์ 2.3 NA นำแฟ้มผู้ป่วยไปดำเนินการที่ศูนย์จำหน่ายผู้ป่วย 2.4 NA.แจ้งญาติให้ไปชำระค่ารักษาพยาบาล 2.5 ญาติไปชำระค่ารักษาพยาบาล 2.6 RN.1 ตรวจเช็คใบเสร็จค่ารักษาพยาบาลและค่าห้อง 2.7 RN.1 แจ้งให้ญาติไปรับยาของผู้ป่วยที่จำหน่าย 2.8 รอญาติไปรับยาที่ห้องยา	- 2.1 RN 2 คิดค่ารักษาพยาบาลและค่าห้องในระบบคอมพิวเตอร์ 2.2 NA นำแฟ้มผู้ป่วยไปดำเนินการที่ศูนย์จำหน่ายผู้ป่วยและห้องยา พร้อมกับนำใบแจ้งค่ารักษาพยาบาล และใบยากลับมาที่หอผู้ป่วย 2.3 NA.แจ้งญาติให้ไปชำระค่ารักษาพยาบาลและรับยา กลับบ้าน 2.4 ญาติไปชำระค่ารักษาพยาบาล และรับยากลับบ้าน - - - -

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

กิจกรรมหลัก	กิจกรรมย่อยก่อนการพัฒนา	กิจกรรมย่อยหลังการพัฒนา
3. การเตรียมผู้ป่วยก่อนการจำหน่าย	2.9 RN.1 ตรวจสอบความถูกต้องของยาที่จะให้ผู้ป่วยกลับบ้าน	2.5 RN.1 ตรวจสอบเช็ทใบเสร็จค่ารักษาพยาบาลและความถูกต้องของยากลับบ้านของผู้ป่วย
4. การจำหน่ายผู้ป่วย	3.1 RN.1 ให้ผู้ศึกษาแก่ผู้ป่วยและญาติ	3.1 RN.1 ให้ผู้ศึกษาแก่ผู้ป่วยและญาติ
	3.2 NA. ตรวจสอบเช็คความเรียบร้อยของห้องพิเศษก่อนผู้ป่วยกลับบ้าน	3.2 NA. ตรวจสอบเช็คความเรียบร้อยของห้องพิเศษก่อนผู้ป่วยกลับบ้าน
	4.1 RN.1 ประสานศูนย์แปลเพื่อเคลื่อนย้ายผู้ป่วยกลับบ้าน	4.1 RN.1 ประสานศูนย์แปลเพื่อเคลื่อนย้ายผู้ป่วยกลับบ้าน
	4.2 เจ้าหน้าที่แปลมารับผู้ป่วยออกจากหอผู้ป่วย	4.2 เจ้าหน้าที่แปลมารับผู้ป่วยออกจากหอผู้ป่วย
	4.3 NA ลงบันทึกการจำหน่ายผู้ป่วยในแฟ้มผู้ป่วย	4.3 NA ลงบันทึกการจำหน่ายผู้ป่วยในแฟ้มผู้ป่วย
	4.4 NA ลงจำหน่ายผู้ป่วยในคอมพิวเตอร์	4.4 NA ลงจำหน่ายผู้ป่วยในคอมพิวเตอร์
รวมกิจกรรม	20 กิจกรรม	15 กิจกรรม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ส่วนที่ 2 เปรียบเทียบเวลาในกระบวนการการจำหน่ายผู้ป่วยในหอผู้ป่วยพิเศษ โรงพยาบาลลำพูน ก่อนและหลังการพัฒนาโดยใช้แนวคิดลีน

1. เปรียบเทียบระยะเวลาเฉลี่ยที่ใช้ในกระบวนการการจำหน่ายผู้ป่วยในหอผู้ป่วยพิเศษ โรงพยาบาลลำพูนก่อนและหลังการพัฒนา ได้ผลศึกษาดังตารางที่ 4-2

ตารางที่ 4-2

ตารางเปรียบเทียบข้อมูลรอบเวลามาตรฐานในกระบวนการการจำหน่ายผู้ป่วยก่อนและหลังการพัฒนา

กระบวนการหลัก	กิจกรรมย่อย	ก่อนพัฒนา	หลังพัฒนา
		เวลามาตรฐาน (นาทีก)	เวลามาตรฐาน (นาทีก)
1. การรับคำสั่งการ จำหน่าย	1.1 RN.1 ตรวจเช็คแผนการรักษาของแพทย์	0.26	0.23
	1.2 การรอกคัดลอกคำสั่งการจำหน่าย	9.33	0
	1.3 RN.1 ลงลายมือชื่อเพื่อรับคำสั่งการจำหน่าย และ คัดลอกคำสั่งการจำหน่ายลงในคาร์เด็กซ์	2.23	1.24
	1.4 RN.1 แฟกซ์คำสั่งการจำหน่ายไปยังห้องจ่ายยา	1.09	1.11
	1.5 RN.1 ตรวจเช็คความสมบูรณ์ของเอกสารใน การจำหน่ายผู้ป่วยและพิมพ์ใบนัดผู้ป่วย	11.67	12.79
	รวมเวลามาตรฐาน	24.58	15.37
2. การชำระค่า รักษาพยาบาล	2.1 การรอกการคิดค่ารักษา	28.46	0
	2.2 NA คิดค่ารักษาพยาบาลและค่าห้องในระบบ คอมพิวเตอร์	4.86	4.98
	2.3 NA นำแฟ้มผู้ป่วยไปดำเนินการจำหน่ายที่ศูนย์ จำหน่ายผู้ป่วยและห้องยา	28.53	56.71
	2.4 NA แจ้งญาติให้ไปชำระค่ารักษาพยาบาล	1.46	1.14
	2.5 ญาติกลับจากการดำเนินการชำระค่ารักษาพยาบาล	17.88	0
	2.6 RN.1 ตรวจเช็คใบเสร็จค่ารักษาพยาบาลและค่า ห้อง	0.67	0
	2.7 RN.1 แจ้งให้ญาติไปรับยาของผู้ป่วยที่จำหน่าย	0.41	0
	2.8 ญาติไปรับยาที่ห้องยา	17.29	18.24
	2.9 RN.1 ตรวจสอบความถูกต้องของยาที่จะให้ ผู้ป่วยกลับบ้าน	1.60	2.04
	รวมเวลามาตรฐาน	101.16	83.11

ตารางที่ 4-2 (ต่อ)

กระบวนการหลัก		กิจกรรมย่อย	ก่อนพัฒนา เวลามาตรฐาน (นาทีก)	หลังพัฒนา เวลามาตรฐาน (นาทีก)
3. การเตรียมผู้ป่วย ก่อนการจำหน่าย	3.1 RN.1	ให้สุขศึกษาแก่ผู้ป่วยและญาติ	3.15	2.83
	3.2 NA.	ตรวจเช็คความเรียบร้อยของห้องพิเศษ ก่อนผู้ป่วยกลับบ้าน	1.99	1.78
		รวมเวลามาตรฐาน	5.14	4.61
4. การจำหน่าย ผู้ป่วย	4.1 RN.1	ประสานศูนย์แปลเพื่อเคลื่อนย้ายผู้ป่วย กลับบ้าน	0.69	0.67
	4.2	รอเจ้าหน้าที่แปลมารับผู้ป่วยออกจากหอผู้ป่วย	24.35	21.92
	4.3 NA	ลงบันทึกการจำหน่ายผู้ป่วยในแฟ้มผู้ป่วย	1.66	1.57
	4.4 NA	ลงจำหน่ายผู้ป่วยในคอมพิวเตอร์	2.02	2.04
		รวมเวลามาตรฐาน	28.72	26.20
รวมเวลามาตรฐาน(นาทีก)			159.60	129.29

จากตารางที่ 4-2 พบว่ากระบวนการจำหน่ายยังคงประกอบด้วย 4 กระบวนการหลัก กระบวนการหลักที่ 1 การรับคำสั่งการจำหน่าย ก่อนการพัฒนาใช้เวลามาตรฐาน 24.58 นาที หลังการพัฒนาใช้เวลามาตรฐาน 15.37 นาที เวลาลดลง 9.21 นาที กระบวนการหลักที่ 2 การชำระค่ารักษาพยาบาล ก่อนการพัฒนาใช้เวลามาตรฐาน 101.16 นาที หลังการพัฒนาใช้เวลามาตรฐาน 83.11 นาที ลดลง 18.05 นาที กระบวนการหลักที่ 3 การเตรียมผู้ป่วยก่อนจำหน่าย ก่อนการพัฒนาใช้เวลามาตรฐาน 5.14 นาที หลังการพัฒนาใช้เวลามาตรฐาน 4.61 นาที ลดลง 0.53 นาที และกระบวนการหลักที่ 4 การจำหน่ายผู้ป่วย ก่อนการพัฒนาใช้เวลามาตรฐาน 28.72 นาที หลังการพัฒนาใช้เวลามาตรฐาน 26.20 นาที ลดลง 2.52 นาที รวมเวลาที่ใช้ก่อนการพัฒนา 159.60 นาที หลังพัฒนา 129.29 นาที เวลาลดลงทั้งสิ้น 30.31 นาที

ส่วนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในกระบวนการการจำหน่ายผู้ป่วยที่พัฒนาขึ้นตามแนวคิด ลินที่พัฒนาขึ้นตามแนวคิดลิน

บุคลากรที่ร่วมพัฒนากระบวนการจำหน่ายผู้ป่วยในหอผู้ป่วยพิเศษ โรงพยาบาลลำพูน จำนวน 8 คน พบมีอายุระหว่าง 30-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 85.72 ที่เหลือมีอายุระหว่าง 20-29 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป

จากการสัมภาษณ์พบว่าปัญหาในกระบวนการจำหน่าย ดังนี้

1. กระบวนการหลักที่ 2 การชำระค่ารักษาพยาบาล พบว่ามีความล่าช้าในการดำเนินการ ขั้นตอนตรวจเช็คข้อมูลค่ารักษาพยาบาลของผู้ป่วยที่ศูนย์จำหน่ายผู้ป่วย จึงมีข้อเสนอแนะว่า ควรเพิ่มบุคลากรในจุดนี้ให้เพียงพอกับจำนวนการจำหน่ายผู้ป่วยที่เพิ่มขึ้นในแต่ละหน่วยงาน
2. กระบวนการหลักที่ 3 การเตรียมผู้ป่วยก่อนจำหน่าย พบว่าในกรณีผู้ป่วยที่ต้องทำกายภาพบำบัดที่บ้าน จะเกิดความล่าช้าจากการรอให้เจ้าหน้าที่กายภาพบำบัดทำการสอนผู้ป่วยก่อนกลับบ้าน จึงมีข้อเสนอแนะว่า พยาบาลควรมีการวางแผนการจำหน่ายผู้ป่วยร่วมกับนักกายภาพบำบัดเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนผู้ป่วยกลับบ้าน
3. กระบวนการหลักที่ 4 การจำหน่ายผู้ป่วย พบว่ามีความล่าช้าจากการรอเจ้าหน้าที่แปลมารับผู้ป่วยเนื่องจากเจ้าหน้าที่แปลไม่เพียงพอจึงมีข้อเสนอแนะว่า ควรเพิ่มบุคลากรในหน่วยงานให้เพียงพอ หรือเพิ่มจำนวนของ รถเข็นผู้ป่วยให้มากขึ้นเพื่อให้ญาติสามารถเข็นผู้ป่วยกลับบ้านเองได้โดยไม่ต้องรอเจ้าหน้าที่แปล

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

การอภิปรายผล

การศึกษาการพัฒนากระบวนการจำหน่ายผู้ป่วยในหอผู้ป่วยพิเศษ โรงพยาบาลลำพูน โดยการประยุกต์แนวคิดลีนตามกรอบแนวคิดของวอร์เม็กและโจนส์ ผู้ศึกษาอภิปรายผลได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 กระบวนการจำหน่ายผู้ป่วยโดยการประยุกต์ใช้แนวคิดลีนในหอผู้ป่วยพิเศษ โรงพยาบาลลำพูน

กระบวนการจำหน่ายผู้ป่วยในหอผู้ป่วยพิเศษ โรงพยาบาลลำพูนประกอบด้วย 4 กิจกรรมหลัก ได้แก่ 1) การรับคำสั่งการจำหน่าย 2) การชำระค่ารักษาพยาบาล 3) การเตรียมผู้ป่วยก่อนจำหน่าย และ 4) การจำหน่ายผู้ป่วย ซึ่งก่อนการพัฒนาด้วยแนวคิดลีน ใน 4 กิจกรรมหลักดังกล่าวประกอบด้วย กิจกรรมย่อย 20 กิจกรรม แต่ภายหลังการพัฒนาเหลือเพียง 15 กิจกรรมย่อย เนื่องจาก การนำแนวคิดลีนมาใช้สามารถกำจัดความสูญเปล่าที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆออกไปอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้รอบเวลาการทำงานสั้นลง ลดต้นทุน และยังสร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการที่ตรงกับความต้องการของผู้รับบริการมากที่สุด สามารถสร้างคุณค่าการบริการได้อย่างยั่งยืน (ประดิษฐ์ วงศ์มณีรุ่งสมเจตน์ เพิ่มพูนปัญญา พรเทพ เหลือทรัพย์สุข และ นกคณ อิมเมม, 2552)

ในการปรับลดเวลาในกระบวนการจำหน่ายผู้ป่วย ได้มีการนำเครื่องมือตามแนวคิดลีนมาใช้ ได้แก่ เทคนิค อี ซี อาร์ เอส (ECRS: Eliminate Combine Re-arrange and Simplify) เครื่องมือ 5 ส. และ เครื่องมือควบคุมด้วยสายตา ซึ่งเทคนิค อี ซี อาร์ เอส เป็นเทคนิคการปรับปรุงกระบวนการเพื่อลดความสูญเปล่าและการตัดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นทำให้ผู้รับบริการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ง่ายสามารถเลือกใช้บริการได้หลายทาง (เพ็ญจันทร์ แสนประสาน และคณะ, 2549; Nakano, 2007) ในขณะที่เครื่องมือ 5 ส. ใช้เพื่อให้เกิดการไหลของงาน และการมีมาตรฐานการทำงาน ช่วยให้การทำงานง่าย สะดวกและเร็วขึ้น (นิพนธ์ บัวแก้ว, 2551) และ เครื่องมือควบคุมด้วยสายตาเป็นการสื่อสารให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องรับรู้โดยการสื่อสารผ่านทางสายตาเพียงแค่มองแบบผ่านๆก็สามารถรับรู้และเข้าใจได้โดยง่ายและรวดเร็ว โดยการจัดวางตำแหน่งของเครื่องมือ อุปกรณ์ต่างให้อยู่ในมุมมองที่สามารถเห็นได้ชัดเจน ร่วมกับการติดป้ายหรือสัญลักษณ์บ่งบอกที่ชัดเจน (นิพนธ์ บัวแก้ว, 2551)

ผลการศึกษาดังกล่าวเป็นไปในทำนองเดียวกับการศึกษาของ สมจิตร ปันทิยะ (2553) ที่นำแนวคิดลีนและเครื่องมือลีนไปประยุกต์ในการพัฒนารูปแบบการจัดการการจำหน่ายผู้ป่วย ในหอผู้ป่วยกึ่งวิกฤตศัลยกรรมประสาท โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ พบว่าสามารถลดขั้นตอนกิจกรรม จาก 20 กิจกรรมเหลือ 14 กิจกรรมและการศึกษาของ วชิร หน่อแก้ว (2553) ที่นำแนวคิดลีนไปประยุกต์ในการพัฒนารูปแบบการจัดการการจำหน่ายผู้ป่วย หอผู้ป่วยพิเศษ 2 โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่พบว่า สามารถลดขั้นตอนกิจกรรมจาก 18 กิจกรรม เหลือ 16 กิจกรรม

ส่วนที่ 2 เปรียบเทียบเวลาในกระบวนการการจำหน่ายผู้ป่วยในหอผู้ป่วยพิเศษ โรงพยาบาลลำพูน ก่อนและหลังการพัฒนาโดยใช้แนวคิดลีน

จากผลการศึกษาเวลามาตรฐานที่ใช้ในการจำหน่ายผู้ป่วยในหอผู้ป่วยพิเศษ โรงพยาบาลลำพูน โดยรวม ในระยะก่อนการพัฒนา เท่ากับ 159.60 นาที และในระยะหลังการพัฒนา เท่ากับ 129.29 นาที ลดลง 30.31 นาที ถึงแม้ว่าจะมีกิจกรรมย่อยที่ 2.3 ที่มีเวลามาตรฐานหลังการพัฒนาเพิ่มขึ้นแต่โดยภาพรวมแล้วเวลามาตรฐานหลังการพัฒนายังคงลดลง เนื่องจากการนำแนวคิดแบบลีนมาประยุกต์ในกระบวนการการจำหน่ายผู้ป่วย โดยการมุ่งเน้นการกำจัดความสูญเปล่าที่เกิดขึ้นในงานออกไป ส่งผลให้รอบเวลาการทำงานเร็วขึ้น (ประดิษฐ์ วงศ์นิรุ้ง สมเจตน์ เพิ่มพูนธัญญะ พรเทพ เหลือทรัพย์สุข และ นกคณ อัมเมม ,2552) เช่น ในกระบวนการหลักที่ 1 การรับคำสั่งการจำหน่าย สามารถลดกิจกรรมย่อยได้ 1 กิจกรรมโดยมีการตัดความสูญเปล่าในการรอรับคำสั่งการจำหน่ายออกซึ่งเป็นการรอคอยที่เป็นความสูญเปล่าในมุมมองของผู้รับบริการ ซึ่งการรอคอยในการดำเนินกิจกรรมใดๆ ก็ตาม ทั้งการรอคอยของผู้รับบริการ การรอคอยของบุคลากร หรือการรอคิวต่างๆ การรอคอยเหล่านี้ ถือว่าเป็นหนึ่งในความสูญเปล่าที่เกิดขึ้นในงาน เมื่อใดก็ตามที่ความสูญเปล่าถูกกำจัดออกไป จะทำให้งานนั้นๆ มีคุณค่ามากขึ้น จึงสามารถลดเวลารอคอยของผู้รับบริการลงได้มาก ส่งผลให้ระยะเวลารอคอยโดยรวมในกระบวนการที่ 1 ลดลงจาก 24.38 นาที เหลือ 15.37 นาที กระบวนการหลักที่ 2 การชำระค่ารักษาพยาบาล สามารถลด กิจกรรมย่อย ได้ 4 กิจกรรม คือ การรอคิดค่ารักษา และกิจกรรมในขั้นตอนการดำเนินการจำหน่ายโดยมอบหมายให้พนักงานช่วยเหลือผู้ป่วยเป็นผู้ดำเนินการในขั้นตอนนี้แทนทั้งหมด ซึ่งถึงแม้เวลาในกิจกรรมย่อยข้อนี้จะเพิ่มขึ้นแต่เวลาโดยรวมในกระบวนการหลักที่ 2 นี้ ยังคงลดลงจาก 101.16 นาที เหลือ 83.11 นาที และเนื่องจากกิจกรรมส่วนใหญ่พนักงานช่วยเหลือผู้ป่วยต้องเป็นผู้รับภาระดำเนินการในกิจกรรมนี้เกือบทั้งหมดจึงได้หารือกับหัวหน้าหอผู้ป่วยพิเศษร่วมเย็น 4 และพยาบาลวิชาชีพเพื่อหาวิธีช่วยลดภาระงานของพนักงานช่วยเหลือผู้ป่วยในส่วนที่พยาบาลสามารถทำได้ เช่น การคิดค่ารักษาในคอมพิวเตอร์ เป็นต้นซึ่งพนักงานช่วยเหลือผู้ป่วยก็พึงพอใจและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในส่วนของกิจกรรมหลักที่ 3 การเตรียมผู้ป่วยก่อนจำหน่ายเนื่องจากเป็นขั้นตอนที่สำคัญจึงยังคงปฏิบัติตามแนวปฏิบัติเดิม เวลามาตรฐานที่ได้จึงใกล้เคียงกันทั้งในระยะก่อนพัฒนาและหลังพัฒนา คือลดลงเล็กน้อยจาก 5.14 นาที เหลือ 4.61 นาที และขั้นตอนที่ 4 การจำหน่ายผู้ป่วย ก็เป็นขั้นตอนที่ไม่สามารถตัดลดขั้นตอนหรือลดกิจกรรมเวลามาตรฐานที่ได้จึงใกล้เคียงกันทั้งในระยะก่อนพัฒนาและหลังพัฒนา คือลดลงเล็กน้อยจาก 28.72 นาที เหลือ 26.20 นาที นาที จะเห็นได้ว่าเวลาที่ใช้ในกระบวนการจำหน่ายผู้ป่วยในหอผู้ป่วยพิเศษ โรงพยาบาลลำพูนภายหลังการประยุกต์แนวคิดลีนตามกรอบแนวคิดของวอร์แมกและโจนส์ส่วนใหญ่่นั้นลดลงและสามารถนำไปใช้ได้จริงในองค์กร

ผลการศึกษาดังกล่าว สอดคล้องกับการศึกษาของ เบอรัซซัค (Berczuk, 2008) ในการนำแนวคิด
ลีนมาปรับปรุงกระบวนการจำหน่ายผู้ป่วยพบว่าสามารถลดระยะเวลาจาก 195 นาทีเหลือ 89 นาที คิด
เป็นร้อยละ 54 นอกจากนั้นจากการศึกษาของ ซิงค์กราฟ (Zinkgraf, 2008) ได้กล่าวถึงการประยุกต์
แนวคิดลีนในการพัฒนาเวลาที่ใช้จ่ายจำหน่ายผู้ป่วยออกจากโรงพยาบาลพบว่าสามารถลดระยะเวลาจาก
202 นาที เหลือ 115 นาที สำหรับในประเทศไทยพบว่าการศึกษาของ สมจิตร ปันทิยะ (2553) ในการ
นำแนวคิดแบบลีน ไปประยุกต์ในการพัฒนารูปแบบการจัดการการจำหน่ายผู้ป่วย
ในหอผู้ป่วยกึ่งวิกฤตศัลยกรรมประสาท โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ พบว่าสามารถลดระยะเวลา
จาก 168.85 นาที เหลือ 35.15 นาที คิดเป็นร้อยละ 79.18 การศึกษาของ วัชร หน่อแก้ว (2553) ที่นำ
แนวคิดลีนไปประยุกต์ในการพัฒนารูปแบบการจัดการการจำหน่ายผู้ป่วย หอผู้ป่วยพิเศษ 2 โรงพยาบาล
มหาราชนครเชียงใหม่ พบว่า สามารถลดระยะเวลาการจำหน่ายผู้ป่วยจาก 272.07 นาที เหลือ 125.94
นาที นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ชนิกานต์ รอดมรรณ์ และคณะ (2553) ในการ
ปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานในกระบวนการจำหน่ายผู้ป่วยกลับบ้านโดยการวิเคราะห์ผังงานสาย
ธารคุณค่า พบว่าสามารถลดเวลาลงได้ร้อยละ 29.49

ส่วนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการใช้แนวคิดลีนในการพัฒนากระบวนการ จำหน่ายผู้ป่วย

การนำกระบวนการที่พัฒนาขึ้นไปใช้จริงในอนาคตจำเป็นต้องมีการปรับบางกิจกรรมที่เป็น
อุปสรรคต่อกระบวนการจำหน่ายผู้ป่วย ซึ่งจากการสัมภาษณ์ทำให้ทราบว่าในขั้นตอนการชำระค่า
รักษาพยาบาลมีปัญหาความล่าช้าในการตรวจเช็คข้อมูลค่ารักษาพยาบาลของผู้ป่วยที่ศูนย์จำหน่าย
ผู้ป่วย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าปัญหากำลังคนในศูนย์จำหน่ายไม่เพียงพอ โรงพยาบาลมีศูนย์
จำหน่ายเพียงจุดเดียวในโรงพยาบาลและมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเพียง 3 คน ซึ่งต้องรองรับการบริการใน
โรงพยาบาลมากถึง 18 หอผู้ป่วยต่อวัน โดยมีจำนวนผู้ป่วยในที่จำหน่ายออกจากโรงพยาบาลมากถึง
90 รายต่อวัน เจ้าหน้าที่ในศูนย์จำหน่ายผู้ป่วยต้องรับแฟ้มข้อมูลผู้ป่วยจากหอผู้ป่วยในมาตรวจเช็ค
ความสมบูรณ์ของการคิดค่ารักษาพยาบาล เป็นจำนวนมากถึง 30 แฟ้มต่อเจ้าหน้าที่ 1 คนต่อวันและ
การตรวจเช็คใช้เวลาประมาณ 5-10 นาทีต่อแฟ้ม (คำสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์จำหน่าย โรงพยาบาลลำพูน
, 2557)

การศึกษายังพบว่ามีปัญหาความล่าช้าจากการขอให้เจ้าหน้าที่กายภาพบำบัดทำการสอนผู้ป่วย
ก่อนกลับบ้าน อาจเนื่องจากสาเหตุเช่นเดียวกับที่เกิดขึ้นในหน่วยอื่น คือ นักกายภาพบำบัดใน
โรงพยาบาลมีจำนวนน้อยกว่าความต้องการในโรงพยาบาล จากลักษณะการทำงานของนัก
กายภาพบำบัดในโรงพยาบาลลำพูนแสดงให้เห็นว่าหน่วยกายภาพบำบัดต้องจัดทีมนักกายภาพไปยัง

หอผู้ป่วยในแต่ละอาคาร อาคารละ 1 ทีม ในทีมประกอบด้วยนักกายภาพบำบัดปฏิบัติการหรือชำนาญการ 1 คน และผู้ช่วยนักกายภาพบำบัดอีก 1 คน การปฏิบัติงานคือเข้าเยี่ยมผู้ป่วยที่ได้รับการกายภาพบำบัดตามโปรแกรมตามแผนการรักษาของแพทย์ ในส่วนของหอผู้ป่วยพิเศษร่วมเย็น 4 ตั้งอยู่ในอาคารร่วมเย็นชั้น 4 มีผู้ป่วยออร์โธปิดิกส์ที่ต้องได้รับการกายภาพบำบัดก่อนกลับบ้านโดยเฉลี่ย 3 รายต่อวันหรือบางวันอาจไม่มีเลยแต่ถ้ามีผู้ป่วยดังกล่าว ก่อนกลับบ้านผู้ป่วยต้องรอนักกายภาพมาตรวจเยี่ยมและทำกายภาพบำบัดอยู่ทำให้ผู้ป่วยได้กลับบ้านช้าลง จึงมีข้อเสนอแนะว่า พยาบาลควรมีการวางแผนการจำหน่ายผู้ป่วยร่วมกับนักกายภาพบำบัดเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนผู้ป่วยกลับบ้าน 1 วัน ทุกรายเพื่อลดความล่าช้าในขั้นตอนนี้ (คำสัมภาษณ์หัวหน้าหน่วยกายภาพ โรงพยาบาลลำพูน, 2557)

ในขั้นตอนการจำหน่ายผู้ป่วย พบว่ามีปัญหาความล่าช้าจากการรอเจ้าหน้าที่เปลมารับผู้ป่วยที่เป็นเช่นนี้อาจเกิดจากเจ้าหน้าที่เปลไม่เพียงพอ จากการสอบถามหัวหน้าศูนย์เปลทราบว่า เจ้าหน้าที่เปลมีทั้งสิ้น 28 คน ปฏิบัติงานเวรเช้า 15 คน ซึ่งการทำงานในแต่ละวันนั้นนอกจากการรับผู้ป่วยกลับบ้านแล้วยังรับหน้าที่รับส่งผู้ป่วยระหว่างแผนก ผู้ป่วยที่ได้รับการตรวจที่แผนกอุบัติเหตุฉุกเฉินและแผนกผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยที่ต้องเข้าห้องผ่าตัด ผู้ป่วยที่ต้องได้รับการตรวจพิเศษต่างๆ ซึ่งเมื่อเทียบปริมาณภาระงานและจำนวนเจ้าหน้าที่เปลแล้วนั้น เจ้าหน้าที่เปล 1 คนต้องรับส่งผู้ป่วย 20-30 รายต่อวันเป็นอย่างน้อย แม้ว่าจะมีการระบุนระยะเวลาในการรับผู้ป่วยแต่ละประเภทและสับเปลี่ยนเวียนกันรับผู้ป่วยก็ตามก็ไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้ป่วยที่เพิ่มมากขึ้นในแต่ละวัน

จะเห็นได้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในการพัฒนากระบวนการจำหน่ายที่ยังคงอยู่คือปัญหาความไม่เพียงพอของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจำหน่ายผู้ป่วยของหอผู้ป่วยพิเศษร่วมเย็น 4 ซึ่งแนวทางที่แก้ไขปัญหาดังกล่าวได้คือการเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการในโรงพยาบาลตามที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลไว้